

Xashimova Nilufar Olim qizi

3-kurs talabasi

Paxta sanoati texnologiyasi fakulteti

Imamova Nilufar Uktamovna

Paxta sanoat texnologiyasi fakulteti tyutori

Toshkent To'qimachilik va Yengil sanoat instituti

Annotatsiya: *Muso Toshmuhammad o'g'li Oybek 1905-yili Toshkent shahrida bo'zchi oilasida tug'ilgan. Oldin o'rta maktabda, 1922-1925 yillarda esa Toshkent ta'lim va tarbiya texnikumida tahsil olgan. So'ngra O'rta Osiyo Davlat universitetining ijtimoiy fanlar fakultetida o'qigan. 1930-yili o'qishni bitirib, oliy maktablarda siyosiy iqtisoddan dars bergan.*

Oybek adabiyotga 1926-yili chop etilgan “Tuyg'ular” she'riy to'plami bilan kirib kelgan. Shoirning “Dilbar - davr qizi” (1931), “O'ch” (1932), “Baxtigul va Sog'indik” (1933), “Temirchi Jo'ra”(1933) dostonlari o'z davrining eng go'zal she'riy solnomalaridir. Oybek tarixiy va zamonaviy mavzularda yigirmaga yaqin dostonlar yaratgan. Oybek she'riyati nihoyatda go'zal bo'lib, o'zining sodda, ravon va ifodali tilda, boy va rang-barang tasviriy vositalarda yaratilganligi bilan alohida ajralib turadi. Jumladan, “Quyosh qushig'i” she'rida:

Quyosh, nuring to'kaber mo'l- ko'l!

Bahor, ketma, bizning boshlardan.

Yurtimizda qolmasin dasht-cho'l,

Chaman kulsin hatto toshlardan!

Yoki:

Yor ketdi, ko'zim bulog'i qoldi,

Siyamda tirik firoqi qoldi.

Ishq xotirasi kabi sochimning

Yoshlikda ko'paygan oqi qoldi...

Oybek mohir shoir bo'lgani kabi yetuk romannavis hamdir. U yaratgan “Qutlug' qon”, “Navoiy”, “Ulug' yo'l”, “Oltin vodiyan shabadalar”, “Quyosh qoraymas” kabi romanlari o'zbek realistlik romanchiligi taraqqiyotida muhim bir davrni tashkil etadi.

O‘zbek halqining 1916-yilgi milliy ozodlik qo‘zg‘oloni yozuvchining “Qutlug‘ qon” (1940) romanida zo‘r mahorat bilan realistik ifodalangan bo‘lsa, “Navoiy” (1944) romanida o‘zbek adabiyotida birinchi bo‘lib, ulug‘ shoir va mutafakkir Alisher Navoiy obrazini yaratdi. Uning “Oltin vodiyan shabadalar” (1949) asarida xalqimizning urushdan so‘ngi davr yaratuvchilik mehnati, “Quyosh qoraymas” (1958) romanida ikkinchi jahon urushi fojialari o‘z ifodasini topgan. Adibning “Ulug‘ yo‘l” (1977) asari esa “Qutlug‘ qon” romanining mantiqiy davomi bo‘lib, unda yozuvchi halq milliy ongining shakllanishini mohirona tasvirlab bergan. Oybek 1949-yilda Pokistonga sayohat qilgan. Adib qardosh xalq hayotini, fikr va tuyg‘ularini, kurash va intilishlarini “Pokiston xotiralari” ocherklari, qator she‘rlari, “Zafar va Zahro”, “Haqgo‘ylar” dostonlarida, nihoyat, “Nur qidirib” qissasida tasvirlangan. Adibning avtobiografik qissasi “Bolalik” 1963-yilda yaratilgan. Qissaning bosh qahramoni yosh Muso, ya‘ni Oybekning o‘zidir.

Oybek iste‘dodli shoir, yirik nosir bo‘libgina qolmay, mashhur olim, publitsist, tanqidchi va tarjimon, davlat va jamoat arbobi hamdir. O‘zbek kitobxoni Pushkinning “Yevgeniy Onegin” she‘riy romani, Lermontovning “Maskarad”, “Molyerning “Tartuf” dramasi, shuningdek, antik adabiyoti namunalari Oybek tarjimasida o‘qishga muayassar bo‘lgan.

Oybek 1943-yilda O‘zbekiston Fanlar akademiyasiga haqiqiy a‘zo etib saylangan va 1950-yilgacha akademiyada ijtimoiy fanlar bo‘limining raisi lavozimida faoliyat yuritgan. U yuqori malakali filologlar tayyorlashga katta hissa qo‘shgan

muhtaram ustozdir.

Oybekning el-yurt oldidagi xizmatlari munosib baholanib, unga O‘zbekiston xalq yozuvchisi, Hamza nomidagi Respublika Davlat mukofoti, “Buyuk xizmatlari uchun” unvonlari berilgan. Yozuvchi asarlari o‘zbek adabiyotining jahonaro shuhratini yanada oshirdi. Ustoz mahorati yosh yozuvchilar uchun ijod dorilfununiga aylandi. Oybekning o‘lmas asarlari ma‘naviy xazinamizdan mustahkam o‘rin oldi va umumxalq mulki bo‘lib qoldi.

Oybek 1968-yil 1-iyul kuni 63 yoshida vafot etgan. Vafotidan so‘ng uning 20 jildlik to‘la asarlari majmuasi nashr etilgan. Uning xotirasiga Toshkent metropoliteni stansiyasi nomlangan. Shuningdek, yozuvchining uy-muzeyi faoliyat yuritib keladi.

REFERENCES:

1. Jumayevich, E. N., & Talipjanovna, M. N. (2023). Characteristics of implementing the cluster approach in the educational system. *International Journal of Pedagogics*, 3(02), 44-47.
2. Турсинбоев, С. (2020). Харакатлар стратегияси ва 5 ташаббус ёшлар нигоҳида. *Academic research in educational sciences*, (1), 42-47.
3. Dilmurodova, Z. D. (2022). Psixologiyada qobiliyat muammosi. Актуальные проблемы обучения, 1(2), 15-25.
4. Ashurov, M. O., & Ashurova, M. M. (2022). Word Counter.
5. Karimov, R. R. (2023). Umumiy oʻrta taʼlim maktablarida taʼlim klasterlarini tashkil qilish shartlari. *Taʼlim fan va innovatsiya*, 2(2), 546-548.
6. Himmataliev, D., & Karimov, R. (2023). Development of creative competencies of schoolchildren. *Science and innovation*, 2(B2), 186-190.
7. Каримов, Р. Р. (2021). Ижодий жараённинг инсон ҳаётида тутган ўрни, моҳияти. *Таълим ва инновацион тадқиқотлар*, (4), 298-304.
8. Каримова, З. А. (2022). Использование узбекских народных национальных сказок в нравственном воспитание детей дошкольного возраста. Воспитание дошкольников на основе традиционных духовно-нравственных ценностей народов РФ, 1(1), 258-261.
9. Ernazarova, M. J. (2023). Using didactic games to improve the intellectual abilities of primary school students. *Inson farovonligini oʻrganishda fanlararo yondashuv*, 1(1), 307-309.